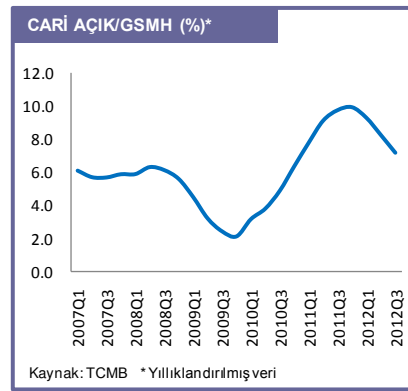
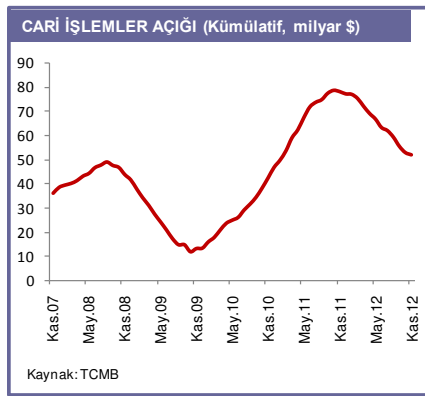

EKONOMİ BÜLTENİ 136

11 Ocak 2013

Cari İşlemler Açığındaki Gerileme Devam Etti. Ancak Buna Rağmen Dünya Sıralamasında Sonlardayız

Cari işlemler açığında, son bir yıldır gözlenen düşüş trendi Kasım ayında da devam ederek, son on iki aylık kümülatif açık 51.85 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu değer, bir önceki yıla göre %33.45'lik bir azalmayı ifade etmektedir. 2012 yılı üçüncü çeyreğinde, cari açığın GSYH'ye oranı ise kümülatif verilere göre %7.2 düzeyinde olup, bu oran bir önceki yılın aynı döneminde %9.7 olarak gerçekleşmiştir.

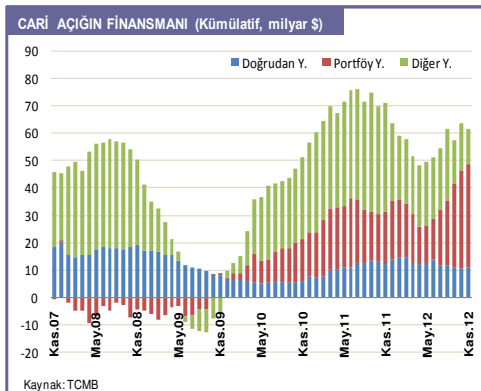

Kasım Ayında Cari İşlemler Açığı 4.48 Milyar Dolar Oldu.

Kasım ayına ilişkin ödemeler dengesi verilerine göre; cari işlemler açığı, bir önceki yılın aynı ayına göre %17.20 oranında gerileyerek 4.48 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2012 yılı Ocak-Kasım döneminde ise 45.24 milyar dolar olan cari açık, önceki yılın aynı dönemine göre %35.71 gerilemiştir. Son on iki aylık toplamsal verilere göre incelediğimizde ise Kasım ayında 51.85 milyar dolara ulaşan kümülatif cari açık, son iki yılın en düşük seviyesindedir. Bunda, dış ticaret açığındaki daralma etkili olmuştur. Bu görünüm, cari işlemler açığındaki gerileme trendinin devam ettiğini göstermektedir.

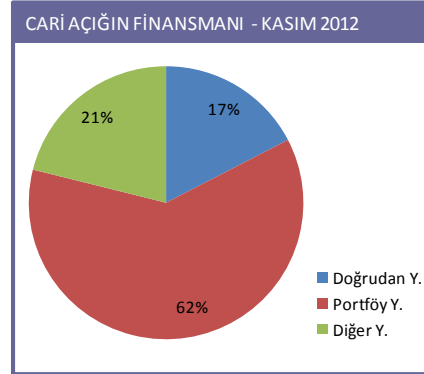
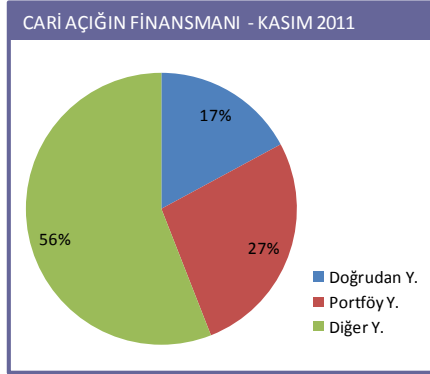
İç ve dış talep dengelenmesine bağlı olarak gerileyen cari açık, ara malı ve hammadde ithalatına olan bağımlılığın %50'lere yaklaştığı ülkemizde, yapısal bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçtiğimiz yıl, cari açığın önlenmesi ve ithalata bağımlılığın yüksek olduğu alanlarda üretimin teşvik edilmesi amacıyla "ithal ikamesi" politikaları devreye sokulmuştur. Yeni teşvik paketinde yer alan "stratejik yatırımların teşviki" ile elde edilmesi amaçlanan teknolojik dönüşüm sayesinde ithal ürünlerin ikamesinin sağlanması amaçlanmakta, böylece üreticilerin rekabet gücünün artırılması ve cari açığın düşürülmesi hedeflenmektedir.

Portföy ve Doğrudan Yatırımlarda Artış...

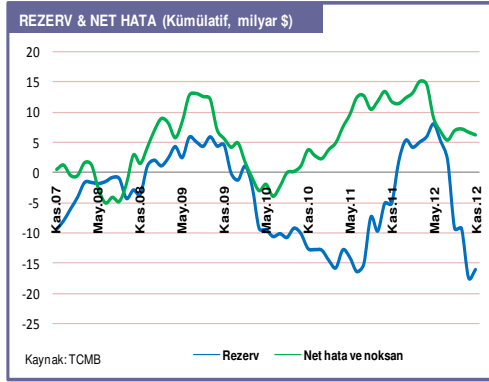

Kasım ayı ödemeler dengesi verilerine göre cari işlemler açığının finansmanına baktığımızda; portföy yatırımları 37.97 milyar dolar ve doğrudan yatırımlar 10.75 milyar dolar olup, güçlü bir artış trendi sergilerken, diğer yatırımlar kalemi ise 13 milyar dolar düzeyinde olup, önceki aylara göre gerilemiştir. Portföy yatırımları incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin Kasım ayında hisse senedi piyasasında net 2.65 milyar dolarlık alım yaptığı, Ocak-Kasım dönemindeki net alımın ise 5.62 milyar doları bulduğu gözlenmektedir. Kasım ayında borç senetleri piyasasında ise 1.3 milyar dolar net alım gerçekleşirken, Ocak-Kasım döneminde ise net alımın 30.69 milyara ulaştığı görülmektedir. Diğer yatırımlar kalemindeki gerilemenin ise büyük ölçüde yurt dışı bankaların yurt içi bankalar nezdinde tuttuğu YP cinsi mevduat hacmini azaltmasından kaynaklanmıştır.

Cari açığın finansmanındaki dağılımı bir önceki yıla göre karşılaştırdığımızda yapısal farklılıklar dikkati çekmektedir. Son on iki aylık kümülatif portföy yatırımlarının toplam sermaye girişindeki payı 2012 yılı Kasım ayında %62 ile bir önceki yılın aynı dönemindeki %27'lik düzeyin oldukça üzerindedir. Diğer yatırımların payı ise aynı dönemler itibariyle %56'dan %21'e gerilemiştir. Portföy yatırımlarında gözlenen bu artışta yabancı yatırımcıların tahvil alımlarının etkili olduğu gözlenmiştir.

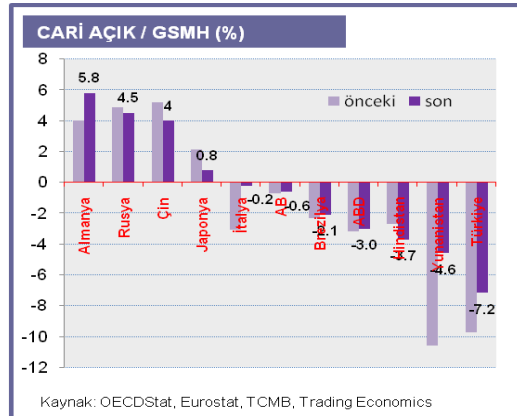
Rezerv Varlıklardaki Azalış Son On İki Ayda 16 Milyar Dolar Oldu...

Kasım ayında net hata noksan kalemi 150 milyon dolar düzeyinde gerçekleşerek, Ağustos ve Eylül aylarındaki güçlü girişlerin ardından zayıflamıştır. Son on iki aylık net hata noksan kalemi 6.2 milyar dolar seviyesinde oluşarak bir önceki yıla göre %47 azalmıştır. Kasım ayında rezerv varlıklar ise 584 milyar dolar azalmıştır. Son on iki aylık kümülatif azalış ise 16 milyar dolara ulaşmıştır.

Türkiye Cari Açığı Olumlu Seyre Rağmen Dünya Sıralamasında Sonlarda...

Türkiye, cari açığa sağlanan gerilemeye rağmen, G-20 ülkeleri içinde -%7.2 ile en yüksek Cari Açık/GSMH oranına sahip olup 20. ve son sırada yer almaktadır. Türkiye'den önce -%5.3 ve -%3.7'lik oranlarla İngiltere ve Hindistan gelmektedir. Aynı analizi tüm dünya ülkelerini dikkate alarak yaptığımızda, cari açık/GSMH oranı sıralamasında, Türkiye'nin Afrika ülkelerinin hemen ardından geldiği gözlenmektedir. G-20 ülkeleri arasında cari fazla veren ülkeler arasında S. Arabistan %30.2 ile ilk sıradayken, Almanya ve Rusya sırasıyla %5.8 ve %4.5'lik oranlarıyla S. Arabistan'ı izlemektedir. Küresel talepteki azalma; Türkiye gibi ithalatla büyüyen ülkelerde cari açığın azalmasını sağlarken, diğer yandan Almanya, Rusya, Çin ve Japonya gibi ihracatı güçlü olan ülkelerde ise cari fazlanın erimesine yol açmaktadır. Ülkelerin uyguladığı genişlemeci politikaların söz konusu gidişatı değiştirmesi beklenebilir.

Kasım ayında cari işlemler açığındaki toparlanmanın yavaşlayarak devam ettiği göze çarpmaktadır. Son on iki aylık kümülatif cari açık %33.45'lik düşüşle 51.85 milyar dolara gerilemiştir. Cari açığın hasılaya oranı ise 2012 yılının üçüncü çeyrek döneminde %7.2 düzeyinde oluşmuştur. Son on iki aylık cari işlemler açığının finansman yapısında portföy yatırımlarının payı %62'yi aşmıştır. Bu oran önceki yıl %27 seviyesindeydi. Türkiye'nin kredi notunun yatırım yapılabilir seviyeye çıkması portföy yatırımlarını daha da artırabilecektir. Buna karşı, TCMB, sermaye girişlerinin TL'nin aşırı değerlenmesine karşı önlemler alacağını belirtmiştir. Sonuç olarak Kasım ayında cari açık verilerindeki iyileşmenin devam ettiği gözlenmektedir. Ancak, TCMB'nin aldığı genişlemeci politika önlemleri ve son açıklanan sanayi üretim verilerindeki iyimser görünüme paralel olarak önümüzdeki aylarda cari açığındaki gerilemenin ivme kaybetmesi beklenebilir.